

Nr 253

Av herr Holmberg och fru Nilsson, om överförande i statens ägo av Bolidens gruvaktiebolags gruvor med tillhörande anläggningar.

Frågan huruvida vårt lands rika malmfyndigheter skall exploateras av det privata kapitalet eller överföras i samhällets ägo har blivit alltmer aktuell. Den kan självfallet inte begränsas till att enbart gälla de norrbottenska malmfälten utan gäller i lika hög grad övriga malmtillgångar. Det kan erinras om att vid den diskussion härom, som förekom på gruvindustriarbetareförbundets kongress i fjol, rådde enighet om att inte blott LKAB utan även andra företag, som disponerar över stora naturrikedomar, bör bli det allmännas egendom.

I Västerbottens län finns landets rikaste koppar-, bly- och zinkgruvor. Här finns också i huvudsak vårt lands kända fyndigheter av de ädlare metallerna. Allt detta exploateras av Bolidens gruv AB. T. o. m. exploateringen av de betydande malmfält i länet, som är belägna på kronans marker, har överlåtits till Bolidens gruv AB.

Till bilden hör att Bolidens gruv AB inte har några förädlingsindustrier inom länet — smältverket på Rönnskär kan ju knappast betecknas som förädlingsindustri. Det finns t. ex. inget koppardragningsverk, trots att Bolidens gruv AB står för nästan all kopparutvinning i vårt land.

Ett överförande av de västerbottenska malmtillgångarna — resp. exploateringen av desamma — i det allmännas ägo skulle öka möjligheterna att säkra arbete och utkomstmöjligheter i erforderlig omfattning åt länets befolkning. Det trängande behovet av förädlingsindustrier, baserade på malmtillgångarna, framgår av att Västerbottens län endast har 47 industriarbetare per 1 000 invånare mot ett genomsnitt för hela landet av 96 per 1 000.

Andra vägande skäl är att staten redan svarar för en stor del av projekteringskostnaderna när det gäller de västerbottenska malmerna samt det ej oväsentliga antal arbetare, som efter olycksfall i gruvorna invalidiserats och som det allmänna därefter måste dra försorg om. Genom anläggandet av förädlingsindustrier i anknytning till ett överförande av gruvorna i det allmännas ägo, skulle många av dem på nytt kunna inpassas i produktionen, till gagn och glädje både för dem själva och för samhället.

Vi föreslår,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om tillsättande av en utredning med uppdrag att utarbeta förslag till överförande i statens ägo av Bolidens gruv AB:s gruvor med tillhörande anläggningar.

Stockholm i januari 1956

Helmer Holmberg

Gerda Nilsson
